

ДУРБИС ТУ

«С В Е Т Л Ы Й П У Т Ъ»

ВКП(б) Комі Обкомлөн, Комі Авт. Обл. Исполкомлөн да Обпрофсоветлөн газет

№ 172 (2209)

Выллун, сентябр 9 лун, 1929 во.

№ 172 (2209)

ГАЗЕТЛӨН ДОНЫС:			
1 тёл.	6 тёл.	Во	
Учреждёнйеяслы да организаторйеяслы . . .	1-25	7-50	15 ш.
Гражданалы	26-28	29-75	7-5

Учреждёнйеяслы да организаторйеяслы да
Гражданалы . . . . .
Табаккасы доныс 30 ур шын гизода строкамас
Газетсё поё сүздөн Редакторйеяслы воюмда,
либэ пиом новодлаыяас-пыр.

РЕДАКЦИЈАЛӨН АДРЕС:
СЫКТЫВКАР, Радорыв улц, 41 №
Телефон 50 № г. Сыктываар, Набережная, 41

Гиздэс газетсё колд гизыи ётар дэбэме,
мича. Кырымалтөн гиздэс аз пилваса.

ПЕТӨ 12-д ВО.
быд аун, суботыас да празник
мод аунасо кичд.

Гöла олыг крестаналы отсалөм мунö вивтi-на омöла.

Комисельбанк ужалö плантöг. Крефитяс кулöны во жындөн јуклытöг. Уждысан тóваршществојасын растратајас тыртöны пибылјасыг. Најоткајас гöл крестаналы вичмöны омöла. Шојнатыса работком батракјас повсын ужавны „öз ешты“.

УНАОС КОВМАС ЈУРГИ ПАНЫДНЫС ШЫЛÖДНЫ.

(ОРКИ материалсерты).

Комисельбанк ужалö плантöг, ылöсас.

Таво кежлö уждысан план Комисельбанк вöчлöма мöјму јулын 904.900 шайт вылö. Плансö вöчöма возыв лöбдчөтöг, ылöсас. Уна-ö збыльсö колö сöмыс—ачыс вöлöм оз тöд, тóваршществојасыс жуаны сөрмöма (јүөрјас воалöмаде плансö вöчöм бöрын-нын).

904.900 шайт пыддыд Комисельбанклөн сöмыс лои сöмын 603.000 шайт. Колö вөли плансö вылыс вöчны, Сельхозбанк сылыс ез думышты.

Гöлјасыс уждан фонд таво вылö ем 97.163 шайт (96.300 ш. сетö Росельбанк, да 863 ш. торјöдöма Комисельбанк мöјмуја пибылыс). Тајö фонд јуклöмсö нi Комисельбанк, нi уждысан тóваршществојас плананыс абу артыштылöмаде.

Ас карын ачым ыжыд.

Тесентраан вöли пунктöны крефитјас јуклöгөн чукöртлыны совещаннö, коравлыны представителјасыс Общуправленнöе, Обфинотделыс, Сельпромыс да ОККОВ-ыс. Мöјму, декабр 14-öд лунö Комисельбанкын јуралыс вöли гижöма резолуцја: „Тайö вежонас чукöртлыны совещаннö“, колö öкмыс тöлыс—совещаннöд век-на ез чуж.

Крефитјассö јуклö правленнöе отнасон. Мукöд дырји јуклö инспектор, правленнöеысылыс јуастöб(сiз јуклöмаде 2500 шайт).

Комисельбанк термасын оз радејт.

Мукöд учреждённöјаскöд јичитöгыд Комисельбанк оз вермы тöдмавны тóваршществојасыс крефит колöмсö. ОЗУ-гаан, Сельпромыс да колхозјуроган отсöг ез-жö вöв. Унаыо вöли сöм воас, Комисельбанк оз тöд коды јуклыны.

Крефитјас јуклöм нужалö уна тöлысöз. Отка гöл крестаналы крефит воис мöјму нојабр 29-öд лунö, Комисельбанк јуклис сöмын апрел помын. Колхозјаслы крефит кулiс јуклытöгыс вiт тöлыс.

Гöл крестанаде кооцерујтöм вылö крефит кулiс јуклытöгыс вiт тöлыс-жö. Комисельбанк јуклис сiјöс апрел 17-öд лунö, сöмыс öнöз-на кулi банкас, тóваршществојас-пö оз бөстэна вермытöмла оз пырны сетчö; налы отсöг вылö крефит ем—сiјöс оз кужны испoзујтны, сöм вee кулi.

Кожмöд јукөн дырыс унжык крефитiс кулi.

Тавога көкјамыс тöлысöн Комисельбанклөн вöли колхозјаслыс производсö бостчöдöм вылö крефит 13.500 шайт. Комис-

сельбанк јуклис жынсö, 6750 ш. Мөд жыныс кулi.

Отка гöл крестаналы уждöм вылö вöли 43863 ш. Јуклöма тóваршществојасыс 25.923 ш. Јуклигас колö вöли урчитны, кушöм мог вылö крефитсö сетöма,—5.000 ш. сетöма могсö индытöг, ылöсас. 17940 ш. кулi јуклытöм.

Гöлјассö кооцерујтöм вылö вöли сöм 7504 ш. Ставсö јуклöма, сöмын тóваршществојас сöмсö ез-на бөстны, апрелсэан-нын кулi.

Вывијас да вылмујас вöчöм вылö крефит вöли 25.000 ш. Јуклöма 16.620 ш. Кулi јуклытöм 8380 ш.

Став крефитыслөн коласыс кулi 37%. На пычкыс 15.000 шайт кулi-нын нöлöд тöлыс.

Колхозјуро оз тöд колхозјасысылыс ужай.

Выл виаму вöчöм вылö крефитсö вöли шуöма разöдны колхозјасы. Комисельбанк щöктис крефитсö (25.000 ш.) јуклыны колхозјуроос. Колхозјуро, тыдалö, оз тöд колхозјасысыс производственнöј планјассö, кык тöлысöн да жындөн вермiс јуклыны сöмын кожмöд јукөнсö крефитысылыс. Крефитнад пикö воисны, öнöз-на ез вермыны испoзујтны.

Сешöмö-жö-i уждысан тóваршществојасыс.

Усавомса тóваршществоын гöлјасыс уждысан мöјмуја фондe кулi коласыс 560 ш. Тавога фонд 500 ш. јуклытöм-жö кулi. Уждавлöмаде бöрјысан праваыс лишитöм јöзлы да мукöд тóваршществоса шленјасы.

Кипiювын 900 ш. фондe јуклöмаде сöмын 435 ш. Гöл фондe уждöмаде мöс нöбны кык мöска да кык вöла мортлы, вöв нöбны—вöла мортлы. Гöлјасыд војтырыды, буракö, оз сурны. Кодјасыс уждальмаде—гижöд-јасыс абу оурома. Весег правленнöеыс абу вермöма вiставны кодјасыс сөталöмаде.

Кулöмдинса тóваршществоын мöјмуја фондлөн коласыс кулi 607 ш. Керчомјаын—1228 ш. Мörдинын—94 ш.

Керöсын уждöмаде мöс нöбны 70 ш. д. П. Короловлы. Сылөн ем-нын кык мöс, да важ уждэыс мынтытöм 150 ш. 70 шайтсö виçöма керка вöчöм вылö.

Вичины кулi 450 ш. Гöл јöз фондe уждывлöмаде озыр-јасыс.

Вевтöды растратајас.

Уна тóваршществоын вöвлöмаде растратајас. Уналаын растратасö вöлөм тыртöны пибылыс, судö сетöм пыдди.

Тóваршществојасыс ужсö Комисельбанкeан вiдалöм пунктöма вивтi омöла. Обследујтан актјассö да ревиçионнöј комис-

сијасысы актјассö вöлөм кулi-дöны бура вiдавтöг.

Кодлы сурö кредитыс?

Уждысан тóваршществојасыс торја (целевые) фондјасыс (колхозјасы, гöлјасы) зев-на içöтöс. Унжык крефитыс на пыр мунö торја могсö индытöг, асланыс арталöм сөрви разöдöм вылö.

Кушöм-сурö тóваршществојас (Межадорса, јемдинса) кушöмаде бура разöдны крефитјассö, јонжыкасö отсалöмаде гöлјасыс да шöркофа олыс-јасыс. Мукöдыс абу кушöмаде.

Шојнатыын 1927 вога октабрасан јуклöм крефитјасыс вöдны быд көчажство вылö: шöркофа олыс-јасыс 125 ш. 17 ур, кулакјасыс 108 ш. 26 ур, озыр-јасыс 107 ш. 69 ур, гöлјасыс 97 ш. 8 ур. Сенi гöлјас дорсö кулакјасто ревиçионмaбöжык.

Крефитјас јуклöмсö гöл крестана оз тöдлыны, најöс оз чукöртлыны.

Прокатнöј пунктјасыс машинајас жүглöны.

Уждысан тóваршществојас прокатнöј пунктјасыс машинајас сөтавлöны вöдiтчыны быдöднлы дон бостöг. Кушöма олыс крестана јонжыкасö вöдiтчöны—некөн оз тöдны. Шојнатыын повiс тöдмавны сöмын көçан машинад вöдiтчöм: гöлјас машинатö пöстi ез бостлыны, вöдiтчыны сöмын шöркофа олыс-јас да озырјас.

Прокатнöј да көдчыс весалан пунктјасын машинајасыс емöс 38.170 ш. дон. Лока ужалигад унжыкыс оз-нын шогмы. Онiја уж ногнад гöлјасыс отсалöм пыдди тајö 38.000 шайт-тыс вермана јöзлы жүглöм вылö мунiс.

Шојнатыын случнöј пункт абу лөбöдöмаде. Вајлөм öшсö да ужсö вузалöмаде.

Кöдчыс-јас гöлјасыс вескaлöны озырјасыс бöрын.

Кöдчыс-јас коригөн бөстaлöны задаткi да вöм көдчыссö мед-војдөр задаткi сетеыс-јасыс јуклöны. Гöлјасыс задаткiтö оз вермыны сетны, көдчыс-д налы вескалö сöмын коласыс, озыр-жыкјасыс сөталöм бöрын.

Шојнатыса тóваршществолы вöлөма 200 кымын килограмм вiка көдчыс. Бура јуклöм пыдди најö бостöмаде да шергöмаде быдiылы, кодi удiтiс нöбны, кодлөн сöм вöли.

Шојнатыын бур најоткајас сетöны озырјасыс.

Отын најоткајас сөталöны ККОВ пыр гöлјасыжык. Шојнатыын ККОВ сетчö оз сујтчы, буржык најоткајас кывтöны озырјас киö, гöлјасыс сетöны сöмын некөд-кö оз сур. Сенi Госторг, Потребобщество да стансија пыр сөтöм нажетка-ыс вöд быд ужалыс гöл морт вылö 12 ш. 35 ур, озыра олыс

вылö 19 ш. 13 ур. да шöркофа олыс вылö 37 ш. 62 ур.

Выл местаö муныс-јасыс крефит вoшöма.

Таво вылö Обисполком сетлис колхозјасыс выл местаö овмöдчыны 13.500 ш. Сетыс вöли сетöма Сыктывса ОЗУ-лы 5000 шайт, јемдинсалы 4000 ш., Кулöмдинсалы 400 ш. (500 шайтыс колöма ОЗУ-ö, запасö). Уна-ö да кытчö сiјö сöмсö виçöма—ОЗУ оз тöд. јемдинса ОЗУ сетöма 400 ш. Тыдорса тóваршществолы, мукöд 3600 ш. јывыс оз тöдны.

Во чöждөн кык доклад.

Агрономјас гöл јöз костын ужавны абу-на ставныс бура бостчöмаде. Медса бура ужалö Межадорса агроном: сенi лөбöдöмаде-нин 2 коммуна, 7 тóваршщество да öтi артел, нубöдöмаде кык курс(нык вежонса-де), вöчлöмаде 60 беседа, вöлöма 133 консультатсија (отка крестанкакöд сөрнитöм).

Шојнатыса агроном унжыкасö воштö канселарија уждö. Во гöгöрнас вöчлöма кык доклад—4 час, да с.х. кружокын ужалöма 17 час. Во гöгöрнас јöз костад 21 час ужалöмыс, ферт, ыжыд польза оз. Мед сешöм агрономыд паччöр вылас кујлас жалованнö босттöг-нын.

Слугајасыс озырјас уждöдöны сöмын вердöмыс.

Работкомјас оз тöдны весег, кымын слуга да казак асланыс

гиктаныс, кыс-нин ескö договор-јас вöчöм-да. Шојнатыса работком шуö, тајö уждад-пö нөкoны меным некор. договорјас вöчaлöма сöмын Отын.

Уждöдöны зев сöкыда, 10-15 час быдлун, шојтчан лун сетлытöг. Мынтöны омöла. Отын озыра олыс төвнас кык тöлыс уждöдöма слугасö сöмын кынöмпöтыс. Мөд морт воон жындөн уждöдöма слугасö 120 шайтыс, уждöдöма виçму вылын кындi кожовнаын шöщ.

Слуга-казакјасыс дорпытöмыс шöщ мыжа Областувса Уждö, сiјö çиç-жö вескофа виçöдö тајö уж вылас.

Мыжајасыс—судö.

Областувса Раб.-Крест. Инспектсија шуiс кореавны растрата вöчөыс-јасыс да сетны судö. Шöщ судö сетны растрата вөтыс правленнөе-јасыс да Комисельбанкныс мыжајасыс.

Шојнатыса уждысан тóваршществовыс правленнөе-сö, правленствольыс щöктöмјас кывзытöмыс да крефит разöдан полiтика зүгöмыс сетны судö.

Комисельбанкын важ јуралысöс, Бачуринскијöс сетны судö, да јуртнын Крајувса Сельхозбанкö, мед сiјöс чөвтасыс сенi ужалöмыс.

Став локсö тöдмалöм ез-на ло. Сурöны-на, ферт i мукöдлаыс. Тајö примерыс мед чуждöдас мукöдсö бостчыны буржыка ужавны.

Виçму овмöс кыпöдöм 1929-30 воö.

Виçму овмöсö лөб пунктöма 1.612 милльön шайт.

Мöскупа. РСФСР-са Госплан превидиум заседааннö вылын вiдалисны овмöс кыпöдан лыдпас-јас РСФСР-ыс виçму овмöссö 1929-30 воын кыпöдöм могыс. Госплан проект куçа шуöма содтыны көçа площаде-сö 3 1/2 милльон гектар, војна бöрын еновтöм мујас ужавны бостчöмөн, уна переменаөн ужалöм вылö вужöмөн да выл совхозјас лөбöдöмөн. 1929-30 воö лөб сетöма му ужавны 21 сурс 498 трактор. Колхозјасыс лөб сетöма крефит 160 сурс вöв нöбöм вылö. Урожайсö нанлыс шуöма лептыны 7% мында, шабдiлыс—10%, сахарнöј свеклöлыс—10-12%, картофеллыс—4%, подсолнечныклыс—7%.

Важ совхозјасыс көçа площаде-јасыс содтыны 428 сурс гектарсаан 772 гектарöз, чернотрестын 159 сурс гектарсаан 756,3 сурс гектарöз, колхозјасыс—3 милльон 624 сурссаан 10 мил. 600 сурсöз. Сiçкö совхозјаслөн да колхозјаслөн көçа площсадыс лөб 11 1/2 милльон гектар. Виçму овмöс кыпöдöм куçа став мероприяте-тöвса вылас шуöма пуктыны 1 миллард 612

милльон шайт. Сы пыс государсво-саан лөб сетöма 994 милльон либö 61,6%, мукöдыс населеннöсана.

Госпланлөн превидиумсыс шу-ic вiдавны вопрос спөтиалнöј совхозјас жылыс: рiс, шабдi, көнтус да мукöд тор вöдiтан совхозјас жылыс, сөса буржыка виçöдлыны скöт виçан да нантöм районјасыс көдчыс сетöм вопросјас вылö.

Призыв мунö бура.

Мöскупа. Мöскупаын призыв 1907 воын чужеыс-јасыс мунö зев бура. Призывö сурые-јасыс пöл-лөтика бөкeан зев акывнöбө. Сiç-м лундiн призывајтан комисеијасыс пыр мунiс 96—97% призывö сурые. Оз локны комaндироввајасö, отпускајасö да мукöдлаб муном вöсена, а призывыс пышпалыс-јасыс оубе. Јона окоитöмы мунны Горд ар-мијаö 1908—1909-öд војасö чу-жыс том војтыр. Мöскупаын при-митöма 18 доброволөч партијеч да комсомолөч пöвөсы. Јона зiлöны вескавын Горд армияб шöщ ковтöм отдор јöс.

ГОЛ КРЕСТАНА ОВМӨСЈАСЛЫ ОТСАЛОМ.

Вескыдывыв кежом уж вылын.

Гельхозбанкын лок уж нуоысјасос общественној суд выло! Прокуратура да суд, тјјан сајын медбөрја кыв. Парторганізаціясы колө кыпөдны общественноы тащөм селөјас гөгөрыс.

Партия да правительство аслас шубмјасын пыр индавлысны дај индалоны гол крестаналы, совхозјаслы да колхозјаслы отсөг сеталомлы коланлун выло. Тајө шубмјасос оломө нуөдөм куца правительство лөзис со мильонјасөн гол крестана овмөсјаслы ужөн сеталом выло дыр кежлө да регыд срокөн ичөтик прочөнтөн.

Комі областлы вөлі лөзөма дас сурсјасө гол крестана овмөсјаслы ужөн сеталом выло, выл распашкајас да растчисткајас коллективірујтөм выло, землеустројство нуөдөм выло да сја воцө. Тајө сөм јукломыс вөлі селхозбанк, селпромкредит сојуз, колхозбјуро кјјасын да најө филіалјас—уждысан төварішщөствоас кынын. Мі чајтлім дај чајтам—тајө организацијасылы вескыда, кужөмөн сөмсө ужалөм выло колө вөлі кыскыны сја ужас щөщ батракјасөс да гол крестанаөс. Сыкбө щөщ местајас вылын колө та выло парторганізаціјалөн да советлөн контрол.

Мы-но сбыл выласө ем? Селхозбанка селлагајас ставсө тајөс лыфөмаөс ковтөмөн. Парторганізація да советјас местајас вылын абу та выло вјөдлөмаөс тырмыөн. Тајө ужыс мјјан чөтө кыкнан кокнас. РКІ-са обследовательскөј ужөн (сја ужас вөлі кыскөма 50 гол крестана, делегаткајас, комсомолөчјас да мукөд организацијас сјктјасы) петкөдөма выті уна локтор, правленьөјас сывыло ужөн сөм сеталом куца пуктөм ужыс некущөм ответственност абу кутлөмаөс.

Јөзөс кооперірујтөм селскокөчјаственној да уждысан төварішщөствоас вјөдө мјјан Комі областын став кооперативној сјстөмаас медулын—46,9% став овмөс лыд сөртис (44 төварішщөствөтө 91 төварішщөствө пыс).

Селхозбанклөн ужсө ставсө вескөдөма совхозјас, колхозјас да өтка гол крестанаөс кредитүјтөм куца лөсөдөм плансө торкөм выло.

Бөстам көч пример: планөвөј предположеннө сөртө Комі селбанкалы 1928-29-өд воө вөлі колө лөзны уждөм выло 904.900 сурс шажт, а плансө лоі лөсөдөма 311.900 шажтөн, ешажык.

Совхозјаслы да колхозјаслы сбылсөсөкөсөм сөртис лоі лөзөма ешажык ужжөзөн 326.300 шажтөн. Мыјно тајө лөд? Тајө лөбө экономическөј конртреволүтсја, нуөдөма тајөсө Комі сиктыс өтувја овмөс падмөдөм, укөдөм выло.

Гол крестана өтка-өтка овмөсјаслы ужалөм выло Селхозбанклөн 1928-29 во кежлө вөлі 97 сурс шажт. Селхозбанклөн лөсөдөм планын абу индөма, кущөм вөлбөтө унаө сөм колө торјөдны да Селхозбанкыс тајөс і ез вермы вөчнысө. Селхозбанкыс да учот нуөдыс организацијаыс бура оз төдны коні мында крестана овмөсыс. Тацитө, ферт, уждысөм езнін вермы сетны сөщөм пөльза, кущөмөс вөлі колө вјдчысны гол крестана овмөсјаслы уждөмыс. дај тајө пөльзасө егө і вермөј бөотнысө Бачурінскј да сы чукөр ногөн ужнас вескөдлөмөн, парторганізація кущөм сурө

чвенојасөн, советјасөн да общественноотнас та уж выло сөщөм омөла вјөдөмөн.

Обследованнөса материал сөртө тыдалө—гол крестана овмөсјаслы уждысөм мунөма медкокнө тужөдыс, некущөм плантөг, банка јуралөјас вјөдлөм сөртө, быд торја овмөслыс ужжөсө бөстөмыс коланлунсө төдмавтөг.

Вөліны ескө постановленьөјас правительстволөн дај постановленьөјас СССР-са Нарөднөј Комісарјас Сөветлөн, сөмын Селхозбанк местајас выло абу сетлөма везіг өтө директивној индөд гол крестана овмөсјаслы уждөм сөм сеталан ногјас јылыс. Сывөсна і местајасыс нуөдөныс ужсө кималасөн.

Местајас вылын Селхозбанка индөдјастөгыд правительствольөс директивјасосө вежнөдлісны. Обществөнној организацијасосө, учреждөннојасосө, гол крестанаөс представительјасосө гол крестана овмөсјаслы сөм ужалөм куца дај шөркөддөма крестанаөс ужалөм куца отсавны абу кыскыломөсө. Ужөн сөм сеталом муніс сөмын служашщөјасөн, кыз најө асногыс лыфөдныс бурөн. Классовөј вјөсја-жө лоі вежнөдлөма. Медвоцын ужжөзөн сөм бөстөмын мунөма шөркөддөма олыс крестанын—125 ш. 17 ур. быд овмөс выло, мөд местаын кулак—108 ш. 26 ур, медбөрын, медөща сөм ужөн сеталөмаөс гол крестаналы—97 шажт овмөс выло.

Мы-но тајө ужсө нуөдөмаөс, кодө индөдјасосө најјаслы тацсө ужавныс сетавлыс, мыја классовөј вјөсө лоі вежнөдлөмыс? Мед јонасө сывөсна, парторганізація тајө уж выло ез вјөдөлы чорыда, став тајө лок ужыс муніс парторганізація да общественноот гинвоцас.

Селхозбанклөн ем 26 сурс шажт распашкајас, расчисткајас выло уждавны. Онөч-на најө ставнас абу јукөма. Таыс мыжаөс абу сөмын банка правленьөдыс, а щөщ Обземуправленьө, Колхозбјуро. Колхозбјуро оз төд колхозјаслыс планјасосө, оз төд кущөм ногөн вермасны најө паскөдчыны, уж кыпөдны. Сывөсна Колхозбјуро оз төд, кущөма колхозјас нуждајтчөны сөмыс, ачыс шыаөлылө Обземуправленьөдө јуачны, пөчө оз сетны уждөм сөм сөтчө лөбө мөдлөа. Тасаө паскалө бумагаөн гјјасөм, селө нужжөдлөм 4 төлысөдө да сја воцө.

Та ногөн уж пуктөмөн правительствольөс щөкөтөсө 75% выло көзана плөщцаө паскөдөм куца мө, ферт, нуөдны өгө вермөј. Та ног ужалөм колө вужнас бырөдны.

Тајө урокыс парторганізація да общественноотлы колө вөчны вывоцјас:

Выл выло вјдлавын ужнас вескөддөм, руководөтан ногјасосө, выл выло лөсөдөныс ужсө кредитјас разөдөм, сеталөм куца, төдмавын проверөтавын ужсө да став ужсө сетны ужалыс јөз контрол улө; колө мобөлізүтны став общественноотсө тајө уж выло. Чорыда воцасны кыз сурө, чун-пыр уж выло вјөдөмкөд, сөтөм уж нуөдөмыс кыв куттөмкөд, семејственносткөд, јонжыка вјөдөны быд мөртөн нуөдан уж выло.

Бачурінскјөс да сја чукөрөс сөтөма сурө. Сөвет судлы колө шуны, кызө нуөдны классовөј вјөс өктын.

Мјјанлы колө вөтасын—егө сөмын тајө селөсө мө прөчөвајтөј, і мукөд гырыс ужјасын мө прөчөвајтөм тащөм-жө гырыс нелучкјјас. Мјјан лоі ас нога астраханшөна.

Вај кутамөј судөтны агнымөс дај мукөдөс! Јонжыка кутам вјөдөны став нуөдан уж вылас, став поснө нелучкөторјас выло.

Сөмын сөкө партијалыс шубмјасосө нуөдам оломө.

М у д р о в.

ВКП(б) СЫКТЫВСА УКОМЛӨН ÖШЫБКАЈАС.

Воцө велөдчам сјаөс не вөчны.

Колхозјас лөсөдны сөтавлөмаөс нелучкө тујвөч.

Сыктыв уездовса Х партконференцја сөтлөма колхозјас лөсөдны нелучкө туј.—Конференцја шубма: „колхозјас лөсөдны землеустројство нуөдан инјасын“. Тајө öшыбкасө сөдтөма, паскөддөма Укомлөн декабр төлысөа (1928 во) пленум. Сөні шубмаөс: „колхозјас сөкыд вөчны, көнө оз мун землеустројство; колхозјас паскөдны сен, көнө мунө землеустројство. Көні землеустројство оз мун, лөсөдны сөщөм өтыв өвмөсјас, кодјаслы оз ков јукны мусө“. Танө зөв гырыс кык öшыбка: **первој**,—скобка пыцкын вөлі урчиталөмаөс, кущөм вөлөстјасын лөсөдны колхозјас (вөлі индөма: Летка, Межадор, Чухлөм, Вөчн, Појол, Черныш, Ношул, Тебра, Абјачөј, Ыб да Пажа—11 вөлөт). Тајө шубмыс оз лөз колхозјаслы бидмынысө, бидмөмсө кутө. Шубө сөртөд вөлөм Којгортса јачөкыын оломө—мјјанлы колхозјастө воцө лөсөдныс, мө кутам лөсөдны землеустројство дырјө.“ Тајө горныс Уком бласлөвөтөмөн вескыдывыв кежом, кызө-но мөд ног вермам шуны? Вескыдывыв кезыөјас-өд шубны, колхозјас-

лө оз ков паскөдны, колө лептыны торја олыс крестана овмөсјас. **Мөд öшыбка**,—сенө шубмаөс, колхозјаслы-лө му јукны сөкыд. Мыј мед сөкыдыс? Колхозјаслы му јуклөгөн мед сөкыдыс, кызө петкөдлө опыт, кулакјас мусө јукны оз сетны-да, бидөма ногыс торкалөны-да, ферт асыныс ужсө нуөдөныс најө подкулачкыкјас пыр. Сја-кө тајө кывјаснас Сыктывса Уком петкөдлөма асыс кулакјасыс полөмсө, капөтулірујтөма на воцын. Вунөдөма, мыј колхозјас паскөдөм, сөтчө гол да шөркөддөма олыс крестанаөс өтувтөм мед чорыда кучкө кулакјаслы, мыј колхозјас **лөсөдөм—сјаө классовөј фронт**.

Крөстана кост торјалөм (паслөженьө) абу-жө лучкө вөчөмаөс.

Декабр 5 лунө Горчаков кырым пасөн јачөкыаслы ыстөмаөс индөд, индөдсө вынөдөма Укомыслөн бјуро. Индөдас гөжөма: крестанаөс овмөс сөртө торјалөмсө төдмалөгөн колө лыфөны со кущөм крестана чукөрјас: кулак, топыда олыс сөрефнак, сөрефнак, омөла олыс

Обпрофсовет чуксалө став профсојуз-јасос зөла бөстчыны вөрлөзөм уж бердө.

Обпрофсоветлөн президіум сөнтөбр 3 лунө вјдлаліс планјас вөрлөзан уж вылын отсөдөм јылыс да сојузјаслыс уж нуөдөм јылыс. Сјаө планјас сөртө, президіум шуөс—**вөрлөзан уж таво колө пуктыны мед ыжыд уждөм**. Кыз кутас мунны вөрлөзан уж, сја-жө мјјан кутас оломө пырны овмөс кыпөдан вөт воца план да ужалыс јөзлөн мјјан областын оломөс бурмыны.

Вөр таво ковмас лөзны да кылөдны мөмуја сөртө кыкмында. Мед тајө программасө тыртны, ковмас Областлы крепыда бөстчыны вөрлөзөм бердө да унжык вын пуктыны, медым став нелучкөјасө бырөдны. Медөа јона тајө уж бердө колө кутчөны профсојузјаслы, да асыныс ужсө і ужаланногсө выл мөз лөсөдны.

Ас воцас сојузјаслы колө пуктыны, мед став заданнөыс вөрлөзөм куца лөбө тыртөма. Медвојдөр президіум щөкөтө сојузјаслы бөстчыны со кущөм мөгјас, нуөдны:

а) Вермавын кулакјаскөд да најөјас отсавыөјаскөд, кодјас кутасын өнны аславыс да бидөма ногөн торкны вөрлөзан ужлы. Медым кулакјаслы ланыд крепыда сывтны, сојузјаслы колө өтувтны став шленјасосө да организүтны щөщ гол да шөркөддөма олыс крестанаөс.

б) Колө став сојузлы зөлыны, мед вөрлөзан уж заводөчөс сөнтөбр төлысөн, сја-жө колө зөлыны нужөдны вөрын ужалан срокөс. Сывөсна месткомјаслы, сојузса шленјаслы өкөтјасын колө нуны уж гол да шөркөддөма олыс крестана костын, медым најө арын-на, воцжык кәјисны ужавны, да тулысын сөрдөнжык гөртө петисны, да медым прөчөкјас кежлө ез летчывлыны гөртас. Сја-жө сојузјаслы колө крестанаөс төдмөдны колдөговорөн, растсенкајасөн да нормајасөн і сетны јон отсөг Уж јукөдлы да Комөслыс ужалысјасосө медавын төвса уж выло.

в) Вөцму да вөр бердын ужалысөс сојузлы колө нуөдны ордјысөм вөрлөзөмын,—кущөм артел, селанка, участок мед уна лөзас кер да мед өдјө тыртас сөтөм программасө. Мукөд сојузлы колө вөцму да вөр бердын ужалысөс сојузлы сетны бидөма ногөн отсөг тајө ордјысөмсө паскөдөгөн.

г) Вөцму да вөр бердын ужалысөс сојузлы колө јонмөдны тарөфнөј да экономическөј уж вөрлөзөвјас костын, нуөдны производственнөј совөшщөаннөјас, ордјысөм вөрлөзөгөн да кылөдөгөн, быд ногөн бурмөдны вөрлөзөм да кылөдөм, чөнтны лышнөј рөскодјас, мед вөрлөзөмыс мјјан дөнтөммөсжык. Тајө уж бердө сојузлы колө кыскыны паскөджыка вөрлөзөс да кылөдыс массасө.

д) Став сојузлы колө вөрлөзөвјас костын нуөдны јүгдөдчан уж да бөстчыны табердө чорыда, бердөдны јүгдөдчан ужсө вынөгөн, сывтны вөр керка бердө матөжык.

е) Став Обөтделјаслы Обпрофсоветлөн президіум щөкөтөсө 3 лунја срокын ыстыны өкөтјасө индөдјас, кыз колө нуөдны отсөг вөрлөзөмын да мыј колө керны сөмогыс быд месткомлы, группкомлы да торја шленјаслы.

ж) Вөцму да вөр бердын ужалысөс сојузлы јона вјөдөны кущөма вөрлөзөс организацијас лөзөдөчөныс уж нуөдны да пуктыны регаджык доклад Комөслысө керлөзөм кежлө лөзөдчөм јылыс.

ПІСМӨ-ТЭЛЕГРАММА

Кывөјывса кооперативлы.

Зөв сөлөмөсө мө кывөзім тјјан уполномочөннөјјас чукөртчылөмыс ыстөм чолөмбөгытөб Обсојузса Сөвет сөсөјялы. Мө чајтам уполномочөннөјјаслөн чукөртчылөм бура вјдлаліс уж кооперативлыс да сөтөс бур сја воцө уж нуөдны, нөшта јөна сөтсөлізмлаө матөмыны. Ыстам став шленлы ыжыд чолөм да сјам і воцө бура уж нуөдны кооперативлы.

Танө мө вөдлам уж Обсојузлыс, сөтам сылы бур индөдјас выл во кежлө уж нуөм куца коммунист партија шубө сөртө да сөвет власт шубө сөртө.

Мунамө-жө воцө збоја сөтсөлізмлаө.

Обсојузса Сөветлөн јуралыс Којушев Правленьөдлөн јуралыс Томов.

Өкөтјасын чужөны выл колхозјас.

Вөчн вөлөстын, Прөволчө өкөтын котыртчөс „КИМ“ нөма выл колхоз. Пырөсны сөтчө 5 крөстөнын, унжыкыс голө олыөјас. Лөктан воө став вөцмунысө лөсөдчөныс ужавны өтувјөн.

Озыра олыс вөчлөмаөс гуса сөбраннөд да төлкујтөмаөс, кызө өкө бөр пазөдны тајө выл котыртчөм колхозсө.

— Вьлгөртын (Сыктывкар район) Худајов грездса крөстөна 7 овмөс өтувтчөсны колхоз.

В. О-н.

І. Васков.

Көр Горсовет вөчөс Кырулө летчан москөі?
5—1.

ЮЗ ГІН ВОЗӨ.

Чістка нуодомон бурмодам аппарат ворлезан організатсіјаслыг.

Совет аппарат чістка кежлө.

Став ьельучкіјассө, ердө петкөдомон сомын вермам вужнас ьещыштны бюрократізмсө совет аппаратыг.

Комілесса ьелькорјас норасөны ОРКІ вылө.

Кор кылөдөма вөлі сорны Комілесса ьелькорјас пын аппарат чістка нуодом жылыг да сөк кежлө лөсөдчөм жылыг, мед петкөдны јос перө јылөн јөз гін вожд. Став ьельучкіјассө, гудыштны пыдысаң бюрократізмлыг вужсө Комілес аппаратыг чістка нуөдгөн, вөчны вөр вөчан аппарат тужанадн, коді верміс ескө пөртны олөмө сы воцын сулалан мојјассө.

Сөккорјас јона норасөсны. Најө шуөны: „гіжлім мі уна омөлтөрдјас жылыг гачетјасө, сомын ОРКІ өнөз нінөм оз вөч. Оні мјанөс сомын ералөны да увтыртөны. Комілесса ужалыгјас жылыг ОРКІ-ын муөд дырјі дыр кујлө материалыс.

Норасөм ьелькорјаслөн чік збыл. ОРКІ ьебыд өлөма, омөла-на вермасө быдсама ьельучкіјаскөд. Зев ьөжөнык нуөдө сывылө пуктөм мојјассө.

Петкөдлам тани кымынкө ужалыгыг чужөмбансө, кодјасөс Комілес аппаратө вожд ужавны колны оз поч. Чістка дырјі на-вылө колө чорыдыка віждө-пыны.

Старшөј бухгалтер Трачум — настөјашщөј драчун.

Тажө јортлыс, став мыж гіжны ог кутөј гачетын места тырымтөмла. Кодлөнөм окота төдмавны, почө віждөдлыны Комілесса өтенө өшөдан гачетыс. Сені быд нумерын Трачумлыс гіжөма тырысыг-гырыс мыжјас кык-кујімөс.

Трачумлөн омөлтөрдјас: ужалыгјас дінө относітчө чіновнык моз, бюрократ моз, ласкөдө волокіта, быднөг өдтортө ьелькорјасөс, протенсіјан кыскалө став тужтөм ужалыгјассө Комілес аппаратө. Трачум өтысө нөјтас чік прөстасыг Комілес правленнө контораса сторөжі-кадс Л. М. Бельхөс лөзөз, вольпасө водтөз.

Мајер--прөектсіоніст, госуларствольс өм којыс.

Мајер—спетсіаліст, суздөдласны заказөн „наложеннөј пла-тежөн“ уна өм мынтөмөн. Сіјө ужалө планово-экономіческөј јукөдны јуралысын. Төлысөа жалөваннө бөстө—332 ш.50 ур. Сіјө тыдалө мортыдлы оз тырмы. Јанвар төлысын, правленнөдса кассасыг бөстас өм 200 ш. асыс өмјасө Сыктываркө вәјөдөм вылө. Гөтырыс воас Февраль төлысө өтнас регыдік кежлө гөстөтны да бөр мунас Тверө. Мајер өнөз-на абу өетөма кассад өмсө. Лөбөд тазнад гөтырјастө корлывлыны гөстөтныд.

Мыјөн воас Сыктываркө ссылкаө тротскіст Ј. М. Бакалөјныков, Мајер 20/11-29 в. бөстас ужавны 120 ш. төлысө дон мынтөмөн. ьедыр мыстө вөчасны контрактүрутан договор сылыс гөтырсө З. А. Берманөс

велөдчө Ленинградса Нархоз (інстүтутын), верөс дінөужавны локтөм жылыс, контрактүрутан договор гіжасны Берманлыс нө институтлыс јуастөг, көсјысасны мынтыны сылы 7 төлыс чөж 120 шәјтөн төлыс, туж вылө өо шәјт да өетны 2 төлысөа от-пуск діпломнөј уж вөчөм вылө.

Договор кырымалөм куза август 11 лунө ыстасны телеграм-ма, ьедыр мыстө мөдөс, некушөм јуөр вөтөг Бермансаң, телеграфөн правленнө мөдөдас Берманлы август 14 лунө 340 ш. өм. Август 26 лунө Берман воас кык вөжөн кежө прәктіка вылө. Апрель 13 лунө Берманлы јещө өетөны 240 ш. а 15 лун-нас Берман лебзас, дај өні ле-балө.

Кор правленнө кутіс шөктыны Мајерөс вөчны 5 вога план вөр промышленнөст кыпөдөм куза, бур спетсіалістыд повзис да пышјис Мөскуаө, ас пыдді коліс Бакалөјныковөс.

Главбухөс вежыс Петровскөј.

Ветліс Мөскуаө командіров-каө кык төлыс кежлө. Воөм бөрын правленнөс өетіс шөт 427 шәјт вылө, тајө вічөма куш па-тераын олөмыс 7 ш. лун мын-төмөн. Асылөн өм Мөскуаын ас-лас оланін, көні-өлөма. Тасы өтар бөстіс 10 шәјтөн сутөчнөј да 360 шәјт жалөваннө. Кык төлыс ветлөм Петровскөјлөн сувтис 1757 шәјт.

Нынөм шуны, абу уна ко-жыштөмаөс өмтө, почө быдса трактор лөсөдны, коді өскө вер-міс петкөдны тајө кык төлысөн сурс куб. метр вөр.

Чік нінөм вылас којыш-төмаөс 19000 шәјт.

Мјанлы бура уж пуктыны јона торкалө өөдас ужалөм.

Комілеслөн пыр-на өмөс барінјас.

Сельхөновлы коңухјасыд лакеј пыды. — Прөкопөј Алексөевіч. — Көсјысөмасө кујім во вітчысөны. Сельхөнов петкөдлө асөс вәж помөшцік моз.

Гриваын, курс бердын Комілес обозыс өм 4 вөв да на до-рын ужалыгјас-і коңухјас. Курсөн вөскөдлыс Сельхөнов М. Е. пыр котрөдлө коңухјассө. Лун нө вој шөјтчөг абу, а сөдтөд дон нінөм оз өет. Август 23 лунө, көкјамыс час рытнас-нін мырдөн мөдөдіс вөр тужд 12 км. сәјө мөсјасла. Шөјтчан лунјасө коңухјаслы лікталө кыс-кавны груз да шпал. Сојөм јуөм налөн омөль, ужалан дон мукөдыс сә-жө ічөт.

Корөны Комілеслыс бур-мөдны налыс ужсө да Сельхөновөс дугөдны коңухјасөс нартөтөмыс.

Кулак піөс рафөјтөны.

Көјгортын (Вічін р.) Комілеслы служітө Торопов П. О. кулак пі. Сіјө асөс зев вылө пуктө да шуө „спетсөн“. Гөл

Бөстам көч сөщөм торјас. Прав-леннө нінөм мөвпыштөг, өетіс типографіјалы заказ, печатәјтны 2500 экз. нөга вөр вөчөм рас-төсөнкајас жылыс. Онөз өнөч вы-лөсө тупласө вөрөдөдлөтөг 1500 нөга. Сіјө омөліка сувтис 1500 ш. да 500 ш. дон кабала.

Обторг пыр бара-жө нінөм мөвпыштөтөг өетасны заказ вә-жны заграничаса пілајас. Кор вәјасны, Обторг бөстас 17000 ш., а піла нөтө оз туж вөр пілітан заводө.

Спетсјасөс суздөдөм.

Мөскуа пыр правленнө су-здөдас Смоленск губернаыс З. Ш. Шапіро «Спетсөс». Шапіро сөщөм бур „спетс“ вөлөма, мыл пес поткөдлөмыс, нөр көрөб кыөмыс да зөбөа зав јукалөмыс вөзө нінөм оз төд. Вәјөм да мөдөдөм сувтис 500 ш.

Тажө правілө стөрөжлы да курјерјаслы.

Стенын өшалө „правила внутреннего распорядка“, та сөрті-кө уж вылө воны сормас, лөбө вождык мунас 5 минутөн стөрөж, курјер, лөбө машиніс-тка, сылыс лунса уж дон кутөны. А портфөла гырыс јөз көч вө-жөн чөж оз воныны—налы нө-нөм. Петровскөј тај кык лун понвыс ез мытчыс јурсө да ез і некод шыөдчыс-а.

Тані мө јонжыка пасыштім чік прөста госуларствольс өм којөм. Тајө безхөзәјственностыс, медыжыд омөль. донсөдө вөрсө да сәјі вожд.

Коді мыј төданныд Комілес жылыс гіжөј! Чістка нуөдгөн оз ков колны јөгсө Комілес аппа-ратө.

Кельнд көрт.

Петкөдам ердө біурекратјасөс, делөјас ьужјөдлысјасөс. Олөдам мјанлы өдтор јөзөн омөль уж нуөдөмыс.

Ордјысөны бюрократізм дырө-нө бөрјысан прависө оз мырфөдыны?

Сыктыварса Госбанк ју-көдын өткымын ужалыгјас ас-костаныс ордјысөны бюрократізм петкөдлөмөн.

Бөстам фондөвөј оператсіја-ын ужалыс Нөкітінөс. Локтас-кө сы дінө өктөса сәдө лөбө төтка облігатсіја вузавны, ло-ас кыкыс-кујімыс јуавны да дыр мыстө дышынык пырыс вө-лөстө шыасас. Сөзөа сәјө сә-дөтө оз-нн туждөд, медым ез вузав облігатсіјатө, а сомын шуас—«мун кассад».

Кассөјјас оз-жө зылы сә-дөјасыдлы віставны заөмјаслыс бурлунсө.

Кассөјр Свөнын—Нөкітінлөн пөв. Мөгөн-кө сы дінө кодкө локтас, оз і віждөдлы локтысөд вылө, а пыр зуналө бумагајас лөбө өөмсө відлалө да өтө мөд местаө вөшталө. Заөм жылыс лөбө мукөдтор жылыс-кө Свө-нынлыс кодкө јуалас, буқышөн віждөдлас морт вылад да нем-тор оз і вістав, бытөбкө оз сы-лыс јуавны.

А којмөд сотруднык,—Б. В. Тренін, варовысла вөсшөрө ужалан кадсө воштө воыс төд-са јөзкөд сорнөтөмөн. А шуны Тренінлы нінөм он пыст. Шу-ан-кө мыкө сылы, ош моз го-рөдас ыжыд гөлөсөн да сәд-тө-гыд лөө Тренін дінөс мунны.

Төчөла.

Јуралысын белогварфөјеч.

Јөртүмдінса (Удора рајон) уждысан төварішщөствөын ју-ралө вәж белогварфөјеч, Оөіп Саш. Кор воліс Удораө Орлов-лөн бандаыс, Оөіп Саш јона отсөсөс налы да рафөдчөка-вліс.

Ог төд мыј віждөдөмаөс кре-стөнаыс Оөіп Сашөс бөрјігөн. Белогварфөјечаныд бурыд кре-стөналы немтор оз ло.

Сөккор Х.

Р.К.І., пукты пом волокітаыслы!

Помөсдіныс (Кулөмдін р.) өтө гр-н—Н. В. Ігнатов 1926 вөсан-ннн вөсө да корө места лөчөтчыны кыныкаө лөбө курор-тө, сомын өнөз-на ьекытчө оз мөдөдлыны. Ігнатов шыөдчы-вліс Кулөмдін уездудвса Сөтстрах-кассаө, Упрофбјурө да гачет пыр сомын отсөг ьекысаң ез ло.

Колан во шыасліс Уздрав-отфөлө. Сөсаң көсјылісны ку-рортад ыстывны да көсјысөм кежөыс і колі. Обсөтстрахкасса шуө, мјан-пө места абу, КАПП-ө шыасліс (КАКП-са шлен-да) да сөсаң вөсөгтө вөча немтор ез мөдөдлыны. Табөрын став делө-лыс воіс РКІ-ө. РКІ шөкты-лыс Кулөмдінса болнычалы Ігнатовлыс відлыны зөньвө-лунсө да мөдөдны сәјөс курортө лөбө кыныкаө.

Уздрав шуліс Ігнатовөс мед-возца өчөрөдын мөдөдны Сөре-говса курөртө, сомын воіс-ннн ар, а Ігнатов век-на гортас му-чөтчө. Нафөјаыс мортыдлөн өні вошөма-ннн

С. І.

Тус Керөс сөктын (Ог сел-советулыс, Јөмдін р.) Нөк. Ол. Козлов батыскөд војдөр төр-гујліс. Сөзөа војеннөј служба вылө ветліс да локтис уытер офітсөрөн. Локтөм бөрас 1912 воын јаренскын пыріс стражнө-кө да быднөгыс нартөччыліс јөз воцын, сомын өнөз-на сәјөс абу лөшөтөмаөс сөветө бөрјысан правасыс.

Тажылыс өскө унаө-ннн віставлөма Отса партјачөкалы-да, сомын сәјө лаңтөмөн олө.

Кодлы мог, колө тавылө віждөдлыны-ннн да Козловлыс мырфөдыны сөветө бөрјан пра-васө.

Кор-нө делөсө чікөз помаласыны?

Волеасы (Вічін рајон) Нөла Ваң жеждјас волігөн Проку-шовлы служітліс старшынаын. Кор Вадыб өктө Гөрд арміја воіс зөң баталлон, Нөла Ваң ветліс Межадорө Прокушовлы віставны, медым Прокушовлөн өтрадыс настајтас гөрдјас вылө.

Тажө мортыс јона-ннн судіт-чөс өтө гөл крөстанінкөд—О. В. Молчановкөд, (1917 воын сәјө ветліс асвөлаөн гөрд гвардіјаө) керка места жылыс.

1928 воын Молчанов заво-дітис стрөйтчыны туж дөрө, Нөла Ваң керка бердөаң 13 метр сәјө. Сөктөса собраннө вылын Нөла Ваң Молчановөс шөктыс стөйтчыны аскөдыс ортөчөн, да көсјысөс асыс вәж керкасө ко-савны. Молчанов керкатө пук-тис, а Нөла Ваң вәж керкасө оз косав да Молчановөс өетіс судө, медым Молчанов козалас асыс выл стрөйтөм керкасө. Најө дасыс кымын-ннн судіт-чыны да немтор вөчны ез вер-мыны. Таво высшөј контрол шуөм сөртө Вічінса відму комі-сіја петкөдіс орөданшуөм да шөктыс Малтсовөс косавны ас-өыс вәж керкасө, сомын відму комісөјалыс орөданшуөмсө про-курорлөн 1 уч. отсөасы Попов прөвөстүјтөма. Оні Молчанов воөма матө, оз төд мыј сөзөа вөчны.

РКІ-лөн колө тавылө бур-жыка віждөдлыны да шөктыны косавны вәж керкасө.

Сөккор.

Извөщөніө.

Комиссия по проверке-чистке аппарата правления „Комилес“ и административно-технического персонала Устьсысольского лес-завода в составе Нанышева (лес-завод), Нарманова (Комилес), Меншикова (ОРКИ), Олькина (Комилес) и Трофимовой (лесзавод) присту-пила к работе.

Прөссьба всем трудящимся Сыктыварка и области все мате-риалы на служащих правления и завода передавать членам комис-сии в ближайшие же дни. Адрес комиссии: Сыктывар, Совет-ская, 25 ОРКИ, комиссия по чи-стке аппарата Комилеса.

Пред. комиссии И. Меншиков.

